

■ Torbjörn Vallinder

Docenten, lundastatsvetaren och mångåriga redaktören för Statsvetenskaplig Tidskrift (1970-1984), Torbjörn Vallinder, avled den 12 februari 2011, 85 år gammal. Därmed ändades en lång och framgångsrik lärar- och forskarbana, som sträckte sig över närmare sex decennier och som inleddes med doktorsavhandlingen "Rösträttsrörelsen i Sverige 1886-1900" (1962) och avslutades med den uppsats om Herbert Tingsten, som vi nu publicerar i Statsvetenskaplig Tidskrift.

Vallinder var i sanning en mångsidig man. Han var intresserad av den svenska dagspressens roll i politiken men också av demokratins rättsliga ramar och samspelet mellan juridik och politik. Han blev tidigt en av den svenska medieforskningens förgrundsgestalter, bl.a. genom den populära boken "Press och politik" (1968), som användes som kurslitteratur i flera ämnen. Hans expertis kom väl till nytta när projektet "Den svenska pressens historia" drog igång i mitten av 1990-talet. Men också de konstitutionella frågorna intog en viktig plats i Vallinders forskning; han skrev om regeringsmakten problem, valsystemens utformning och om Montesquieus inverkan på den svenska författningen, men framför allt om den svenska tryckfrihetsförordningen, en forskargärning som i hög ålder kröntes med den 400-sidiga volymen "Nio edsvurna män. Jury och tryckfrihet i Sverige 1815-2000" (2000). Hans analyser av hur domstolar tränger in på politikens domäner renderade honom så småningom ett hedersdoktorat vid juridiska fakulteten i Lund (2003), men fick också en vidare spridning. Vallinder var inte bara en av de tidiga svenska pionjärerna på området; han vann även ett internationellt erkännande, bl.a. genom sina insatser i IPSA:s kommitté för komparativa juridiska studier och medredaktörskap för boken "The global expansion of judicial power" (1995).

Vallinder, som under hela sin akademiska karriär var Lund trogen, samarbetade brett över ämnesgränserna och umgicks bekymmersfritt med såväl litteraturvetare som jurister och andra samhällsforskare. Han var också engagerad i utredningsväsendet och i journalistiken och politiken; som ung liberal arbetade han i slutet av 1950-talet på Dagens Nyheters ledarsida under Tingstens ledning, en erfarenhet han ofta återkom till i samtal och i skrift och som nu, i detta hans sista opus, återges med oefterhärmlig humor. Uppsatsen är samtidigt ett bidrag till den genre som i mångt och mycket kom att bli hans, nämligen att med ironisk distans porträttera klassiska svenska statsvetare.

Att Vallinder, i likhet med många andra, tagit starka intryck av den store statsvetenskaps- och tidningsmannen är uppenbart. Men frågan är på vilket sätt? Mycket riktigt lyder titeln på hans sista bidrag "Herbert Tingsten – kanske en lärofader?" Att han själv har inspirerat generationer av studenter och kolleger både i Lund och annorstädes råder det inget tvivel om.

BJÖRN BADERSTEN - MAGNUS JERNECK - BENGT LUNDELL - MATS SJÖLIN